

Till/
Södra Östersjöns vattendistrikt

TORSÅS KOMMUNS REMISSVAR GÄLLANDE ÅTGÄRDSPROGRAM FÖR SÖDRA ÖSTERSJÖNS VATTENDISTRIKT 2015-2021

Torsås kommuns utgångspunkt är att Sveriges havs- och vattenförvaltning syftar till att värna om friskt dricksvatten och rena sjöar och hav, vilket även är Torsås kommuns utgångspunkt i detta remissvar.

Torsås kommun ser positivt på att södra Östersjöns vattendistrikt ökar kraven och synliggör problematiken och belyser att vi alla måste bidra till att göra åtgärder, massor av åtgärder.

Torsås kommun tycker att det är bra att statusbedömningarna har förbättrats, men mycket återstår innan åtgärdsprogrammen är funktionella, ger önskad miljövård för pengarna och får avsedd styrkraft. Kvalitetssäkringen av data om möjliga åtgärder och nyttan från dessa behöver bli betydligt bättre. Fakta måste ersätta schabloner, verklighet måste ersätta teori.

PPP PRINCIPEN - Åtgärdsprogrammet baseras på att tillsynen ska öka i en betydande omfattning, bland annat genom skärpta tillstånd och beslut. Som stöd har tillsynsmyndigheten miljölagstiftningen med tillhörande föreskrifter. Dessa lagkrav ska sedan kunna fastställa vem som är ansvarig för föroreningen och därmed fastställa i vilken omfattning *Polluter Pay Principle* (PPP) kan utkrävas för att åtgärda miljöproblemen som uppkommit under en ofta lång tidsperiod. Finns också ett antal aktiviteter som stöttats av staten, exempelvis utdikning av sjöar och vattendrag där man långt in på 1900-talet subventionerade dessa åtgärder, så uppkommer frågan om vem ska stå för återställandet? Utdikning utfördes med ett gott syfte för samhället, men inte för miljön och vattnet, och vem ska då sättas som ansvarig för de historiska föroreningarna och diffusa utsläppen?

I Förvaltningsplanen finns dock ett resonemang som belyser denna problematik. Vattenmyndigheten anser att ramdirektivets grundar sig på PPP. De betonar dock att principen inte är möjlig att tillämpa fullt ut i alla lägen eftersom en hel del avvägningar och bedömningar behöver göras, så som rimlighetsavvägningar, konsekvens- och samhällsekonomiska bedömningar. Som tillsynsmyndigheten är det svårt att se hur det ska vara möjligt att kräva verksamhetsutövarna på åtgärder i den omfattning som krävs med befintliga lagkrav som enda stöd för att uppnå god ekologisk status för alla våra vattenförekomster.

LANTBRUKSFÖRETAG OCH HÄSTHÅLLARE - Att genom tillsyn och skärpning av tillstånd och beslut för verksamhetsutövare inom lantbruks- och

hästsektorn få dessa att genomföra åtgärder så som strukturkalkning, kalkdiken, minska fosforläckage vid spridning av stallgödsel, fosfordammar eller våtmarker för näringsretention bedömer tillsynsmyndigheten som svårt. Lagstiftningen kan verka sträng men ofta är det svårt att ställa krav med stöd av denna, särskilt då "bör" är mer förekommande än "skall". Tillsynsmyndigheten kan endast ställa krav efter gällande lagstiftning.

ENSKILDA AVLOPP - Ur miljösynpunkt är det bra att kraven på de enskilda avloppen ökar. Som tillsynsmyndighet blir vi dock fundersamma över kraven och dess dignitet enligt detta förslag. I förslaget definieras vilka tekniker som klarar normal eller hög skyddsnivå. Denna indelning av tekniklösningar gör att vi i Torsås kommun endast har ett fåtal enskild avloppsanläggning som klarar mer än normal skyddsnivå.

I vår kommun är den vanligaste avloppsanläggningen vid nyanläggning en 3-kammarbrunn med infiltration (~ 99 %). Enligt förslag på åtgärdsprogram skulle dessa inte klara normal skyddsnivå. Inom hög skyddsnivå är det enligt åtgärdsförslaget sorterande lösningar, slutna tank eller kommunalt avlopp som gäller. Som tillsynsmyndighet har vi erfarenhet att det är svårt att få fastighetsägare att gå över till alternativa toalettlösningar. Slutna tankar för både WC och BDT har varit sista handsvalet, denna lösning är oftast mycket kostsamt för fastighetsägaren på grund av täta tömningsintervall och är därför inte en bra permanent lösning. Torsås kommun är en glesbygdskommun och många fastigheter som ligger inom hög skyddsnivå omfattas inte av lagen om allmänna vattentjänster. Tillsynsmyndigheten frågar sig om en traditionell infiltration inte kommer att vara en legitim avloppsanläggning efter årsskiftet 2015 om åtgärdsprogrammet står fast? Kommer förslagen i åtgärdsprogrammen, med tillhörande tekniklösningar, att införas i gällande föreskrifter? Fler bra, enkla och billigare lösningar krävs om det ska vara möjligt att nå god ekologisk status år 2021.

KOMMUNALT - VA – Ökade miljökrav är positivt ur tillsynsmyndighetens perspektiv. Som verksamhetsutövare är det dock viktigt att framhålla att kostsamma investeringar i vatten och avlopp ska ge miljönytta i många decennier. De behöver vara väl anpassade efter miljöbehoven och vara tekniskt, praktiskt och rättsligt genomförbara och prioriterade. Åtgärderna behöver vara kostnadseffektivt fördelade mellan kommuner, staten och privata verksamheter.

Sveriges havs- och vattenförvaltning behöver se över beskrivningen av reningsverken. Reningsverk beskrivs som problem, som föroreningskällor och som verksamheter som ger upphov till belastningar. Föroreningskällor och belastning uppkommer av människan och hans verksamheter i tätbebyggelsen som i sin tur är ansluten till reningsverken. En mer adekvat beskrivning är att "tätorter förorenar via avloppsreningsverk". Detta belyser även behoven och vikten av uppströmsarbete.

Åtgärder mot kemiska ämnen genom införande av avancerad renisteknik måste formuleras om. Importörer och tillverkare eller Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket bör utreda och identifiera vilka av de tiotusentals kemiska ämnena på marknaden som kan påverka vattenmiljön på

det sätt som miljö kvalitetsnormerna reglerar. Torsås kommun som verksamhetsutövare anser att uppdraget inte kan läggas på reningsverken. De valda styrmedlen är inte funktionella eller framkomliga.

När det gäller åtgärder mot övergödning anser verksamhetsutövaren att det inte är tekniskt möjligt att till rimliga kostnader underskrida utsläppskrav på högst 0,1 mg totalfosfor/l utsläppt avloppsvatten. Att det förekommer reningsverk med så låga utsläppshalter beror på lokala omständigheter som inte är överförbara till andra reningsverk. De skärpta kravnivåerna för närsaltutsläpp måste anpassas till behovet av att följa God ekologisk status och God miljöstatus samt differentiera utifrån reningsverkens storlek.

Angående bräddningar ska kommunerna enligt åtgärdsprogrammet kontinuerligt rapportera utsläppsmängder från varje utsläppspunkt utmed ledningsnät till ett register. Det framgår också att ett bräddvattenregister förväntas möjliggöra en analys av vilka vattenförekomster som betydande påverkas av utsläpp från ledningsnätet. Vattenmyndigheternas syfte med ett bräddvattenregister går inte att nå med gällande kontroll- och rapporteringskrav, som handlar om antalet bräddningar, platserna för dessa samt om bräddad volym från ledningsnätet (total volym i m³/år). Av kostnadsskäl tillåter reglerna modellberäkningar av bräddningar, men sådana kan inte göras specifikt för varje bräddpunkt. Torsås kommun efterlyser i stället aktiv reglering av åtgärder mot bräddningar från ledningsnät genom införelse av föreskrifter om ett systematiskt, riskbaserat och konkret underhålls- och åtgärdsarbete så att både reningsverk och ledningar ses som en anläggning.

GENERELLA SYNPKTER OM ÅTGÄRDSPROGRAMMET

- Torsås kommun bedömer att miljö kvalitetsnormerna inte kan följas med de förslagna åtgärdsprogrammen, varför det heller inte går att nå riksdagens miljö kvalitetsmål för vatten.
- Regeringen bör fatta de övergripande besluten, ta ökat ansvar för åtgärdsprogrammen och finansieringen.
- Vattenmyndigheterna och Havs- och vattenmyndigheten behöver tydligare tala om vad som döljer sig bakom redovisade siffror om kostnader. Kostnaderna underskattas. Använd kvalitetssäkrade fakta istället för schabloner och antaganden.

Torsås kommuns intryck är att södra Östersjöns vattendistrikt och andra myndigheter försöker göra vad de kan och förmår vad gäller kartläggning och bedömning av status. Dataunderlagen har ökat. Intentionerna är goda men de åtgärdsinriktade delarna av arbetet behöver förbättras och förtydligas.

Pernilla Landin

Nina Johansson

Miljöinspektör

VA-chef